

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДВНЗ «ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА»

Факультет/інститут економічний

Кафедра економічної кібернетики

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ФІНАНСОВА МАТЕМАТИКА

Освітня програма Економіка

Спеціальність 051 Економіка

Галузь знань 05 Соціальні та поведінкові науки

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 1 від 29 серпня 2019 р.

м. Івано-Франківськ - 2019

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Анотація до курсу
3. Мета та цілі курсу
4. Результати навчання (компетентності)
5. Організація навчання курсу
6. Система оцінювання курсу
7. Політика курсу
8. Рекомендована література

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Фінансова математика
Викладач (-і)	к.е.н., доц. Русин Р.С.
Контактний телефон викладача	+38(068)5435656
Е-mail викладача	roman.rusyn@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	Очний
Обсяг дисципліни	6 кредитів ECTS
Посилання на сайт дистанційного навчання	http://www.d-learn.pu.if.ua/index.php?mod=course&action=ReviewOneCourse&id_cat=97&id_cou=6600
Консультації	Очні консультації: згідно розкладу консультацій
2. Анотація до курсу	
<p>Дисципліна «Фінансова математика» призначена для підготовки бакалаврів зі спеціальності «Економіка». Вона продовжує цикл дисциплін, що пов'язаний з математичним моделюванням економіки та фінансів. В курсі вивчаються основні поняття фінансових обчислень, математичні моделі фінансового ринку та ринку похідних фінансових інструментів, методи та засоби для виконання фінансових розрахунків та оціночних процедур з оцінки цінних паперів та похідних фінансових інструментів. Теоретичний матеріал курсу підкріплюється виконанням лабораторних робіт з використанням Excel, MathCAD та Math Lab.</p>	
3. Мета та цілі курсу	
<p>Підготовка фахівців, що володіють сучасною методологією статистичної оцінки і аналізу ринкової економіки; формування у майбутніх фахівців твердих теоретичних знань і практичних навиків основ фінансово-економічних розрахунків, що дозволяють ефективно здійснювати інвестиційну і фінансову діяльність. Ця мета досягається шляхом послідовного викладення теоретичного курсу з проведенням практичних занять.</p>	
4. Результати навчання (компетентності)	
<p>Результати навчання:</p> <p>8. Застосовувати відповідні економіко-математичні методи та моделі для вирішення економічних задач.</p> <p>12. Застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовно інтерпретувати отримані результати.</p> <p>Компетентності:</p> <p>ІК. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми в економічній сфері, які характеризуються комплексністю та невизначеністю умов, що передбачає застосування теорій та методів економічної науки.</p> <p>ЗК3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.</p> <p>ЗК4. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.</p> <p>ЗК7. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.</p> <p>ЗК11. Здатність приймати обґрунтовані рішення.</p> <p>СК4. Здатність пояснювати економічні та соціальні процеси і явища на основі теоретичних моделей, аналізувати і змістовно інтерпретувати отримані результати.</p> <p>СК6. Здатність застосовувати економіко-математичні методи та моделі для вирішення економічних задач.</p> <p>СК7. Здатність застосовувати комп'ютерні технології та програмне забезпечення з обробки даних для вирішення економічних завдань, аналізу інформації та підготовки</p>	

аналітичних звітів.

СК8. Здатність аналізувати та розв'язувати завдання у сфері економічних та соціально-трудоових відносин.

5. Організація навчання курсу

Обсяг курсу - 180 год.

Вид заняття	Загальна кількість годин
лекції	32
практичні	36
самостійна робота	112

Ознаки курсу

Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий
II	051 Економіка	другий	вибірковий

Тематика курсу

Тема, план	Форма заняття	Літерату ра	Завдання, год	Вага оцінки	Термін виконання
Тема 1. Прості відсоткові ставки. Відсотки, види відсоткових ставок. Формула нарощення (прості відсотки). Погашення заборгованості по частинам. Нарощення відсотків в споживчому кредиті. Методи дисконтування (прості відсотки). Нарощення по обліковій ставці. Прямі і обернені задачі при нарахуванні відсотків і дисконтування по простим ставкам. Розрахунок терміну позики і величини відсоткової ставки. Конвертація валют і нарощення відсотків.	Лекція, практичне заняття	[1,2,4]	Опрацювати лекційний матеріал, підготуватися до практичного заняття Пройти тестування до теми	3 бали 2 бали	До наступного заняття за розкладом
Тема 2. Складні відсоткові ставки. Формула нарощення (складні відсотки). Деякі види періодів нарахування відсотків. Порівняння росту по складним і простим відсоткам. Нарощення відсотків m раз в рік. Номінальна і ефективні ставки. Дисконтування по складній ставці. Порівняння інтенсивності процесів нарощення і дисконтування по різним	Лекція, практичне заняття	[1,2,5]	Опрацювати лекційний матеріал, підготуватися до практичного заняття Пройти тестування до теми	3 бали 2 бали	До наступного заняття за розкладом

видам відсоткових ставок. Розрахунок терміну позики і розміру відсоткової ставки.					
Тема 3. Виробничі відсоткові розрахунки. Середні відсоткові ставки. Еквівалентність відсоткових ставок. Фінансова еквівалентність зобов'язань і конверсія платежів. Загальна постановка задачі зміни умов контракту. Податки та інфляція. Криві доходності.	Лекція, практичне заняття	[3,4,5]	Опрацювати лекційний матеріал, підготуватися до практичного заняття Пройти тестування до теми	3 бали 2 бали	До наступного заняття за розкладом
Тема 4. Фінансові ренти. Види потоків платежів та їх основні параметри. Нарощена сума сталої ренти постнумерандо. Сучасна вартість сталої ренти постнумерандо. Визначення параметрів сталих ренти постнумерандо. Нарощення суми і сучасні вартості інших сталих ренти. Ренти з сталим абсолютним приростом платежів. Ренти з сталим відносним приростом платежів. Стала неперервна рента. Неперервні змінні потоки платежів. Конверсія рент. Зміна параметрів ренти.	Лекція, практичне заняття	[1,5,6,8]	Опрацювати лекційний матеріал, підготуватися до практичного заняття Пройти тестування до теми	3 бали 2 бали	До наступного заняття за розкладом
Тема 5. Ризик і диверсифікація. Бар'єрний випуск продукції. Порівняння грошових сум. Ризик. Диверсифікація інвестицій і дисперсія доходу. Мінімізація дисперсії доходу.	Лекція, практичне заняття	[5,6,7,9]	Опрацювати лекційний матеріал, підготуватися до практичного заняття Пройти тестування до теми	3 бали 2 бали	До наступного заняття за розкладом

<p>Тема 6. Довгострокові заборгованості. Витрати по обслуговуванню боргу. Створення погашувального фонду. Погашення боргу в розстрочку. Пільгові займи і кредити. Реструктурування позики. Іпотечні позики. Розрахунок по іпотечним позикам.</p>	<p>Лекція, практичне заняття</p>	<p>[4,6,7]</p>	<p>Опрацювати лекційний матеріал, підготуватися до практичного заняття</p> <p>Пройти тестування до теми</p>	<p>3 бали</p> <p>2 бали</p>	<p>До наступного заняття за розкладом</p>
<p>Тема 7. Дохідність. Повна дохідність. Рівняння еквівалентності. Дохідність позикових і облікових операцій із урахуванням комісійних. Дохідність купівлі-продажу фінансових інструментів. Довгострокові позики.</p>	<p>Лекція, практичне заняття</p>	<p>[3,5,9]</p>	<p>Опрацювати лекційний матеріал, підготуватися до практичного заняття</p> <p>Пройти тестування до теми</p>	<p>3 бали</p> <p>2 бали</p>	<p>До наступного заняття за розкладом</p>
<p>Тема 8. Облігації. Види облігацій та їх рейтинг. Розрахунок дохідності облігацій. Характеристики термінів надходжень платежів і розрахунок ризику. Оцінювання позик і облігацій.</p>	<p>Лекція, практичне заняття</p>	<p>[1,2,6,8]</p>	<p>Опрацювати лекційний матеріал, підготуватися до практичного заняття</p> <p>Пройти тестування до теми</p>	<p>3 бали</p> <p>2 бали</p>	<p>До наступного заняття за розкладом</p>
<p>Тема 9. Виробничі інвестиції. Характеристики ефективності виробничих інвестицій. Чистий приведений дохід та його властивості. Внутрішня норма дохідності. Термін окупності. Індекс дохідності. Моделювання</p>	<p>Лекція, практичне заняття</p>	<p>[1,5,8]</p>	<p>Опрацювати лекційний матеріал, підготуватися до практичного заняття</p>	<p>3 бали</p>	<p>До наступного заняття за розкладом</p>

інвестиційного процесу. Аналіз чутливості.			Пройти тестування до теми	2 бали	
Тема 10. Лізинг, форфейтингова операція і опціони. Фінансовий і оперативний лізинг. Схеми погашення заборгованості по лізинговому контракту. Методи розрахунку лізингових платежів. Сутність операції а-форфе. Аналіз позиції продавця. Аналіз позиції покупця і банка. Сутність опціону. Ціна опціону.	Лекція, практичне заняття	[5,6,8]	Опрацювати лекційний матеріал, підготуватися до практичного заняття Пройти тестування до теми	3 бали 2 бали	До наступного заняття за розкладом
Тема 11. Страхові ануїтети. Особисте страхування. Фінансова еквівалентність в страхуванні. Таблиці смертності і страхові ймовірності. Комутаційні функції. Вартість страхового ануїтету. Нетто-премії в особистому страхуванні. Страхування життя. Пенсійне страхування. Розрахунок премій і пенсій. Страхові резерви в особистому страхуванні.	Лекція, практичне заняття	[1,4,8,9]	Опрацювати лекційний матеріал, підготуватися до практичного заняття Пройти тестування до теми	3 бали 2 бали	До наступного заняття за розкладом

6. Система оцінювання курсу

Загальна система оцінювання курсу	<p>100 бальна–протягом семестру (залік)</p> <p>“відмінно” – студент демонструє повні і глибокі знання навчального матеріалу, достовірний рівень розвитку умінь та навичок, правильне й обґрунтоване формулювання практичних висновків, наводить повний обґрунтований розв’язок прикладів та задач, аналізує причинно-наслідкові зв’язки; вільно володіє науковими термінами;</p> <p>“добре” – студент демонструє повні знання навчального матеріалу, але допускає незначні пропуски фактичного матеріалу, вміє застосувати його до розв’язання конкретних прикладів та задач, у деяких випадках нечітко формулює загалом правильні відповіді, допускає окремі несуттєві помилки та неточності розв’язках;</p> <p>“задовільно” – студент володіє більшою частиною фактичного матеріалу, але викладає його не досить послідовно і логічно, допускає істотні пропуски у відповіді,</p>
-----------------------------------	---

	<p>не завжди вміє правильно застосувати набуті знання до розв'язання конкретних прикладів та задач, нечітко, а інколи й невірно формулює основні твердження та причинно-наслідкові зв'язки;</p> <p>“незадовільно” – студент не володіє достатнім рівнем необхідних знань, умінь, навичок, науковими термінами.</p>
Вимоги до письмової роботи	Відповідно до навчального плану, студент виконує одну контрольну роботу, яка є допуском до складання іспиту. Головна мета її – перевірка самостійної роботи студентів в процесі навчання, виявлення ступеня засвоєння ними теоретичних положень курсу. При розв'язанні задач студент має детально вказувати, яким саме був хід його роздумів, якими формулами він користувався.
Семінарські заняття	Практичне заняття проводиться з метою формування у студентів умінь і навичок з предмету, вирішення сформульованих завдань, їх перевірка та оцінювання.. За метою і структурою практичні заняття є ланцюжком, який пов'язує теоретичне навчання і навчальну практику з дисципліни, а також передбачає попередній контроль знань студентів. Оцінка за практичне заняття враховується при виставленні підсумкової оцінки з дисципліни
Умови допуску до підсумкового контролю	<ul style="list-style-type: none"> – оцінка за поточне тестування (22 балів); – оцінка за відповіді на всі основні та додаткові запитання під час аудиторних занять (33 балів); – оцінка за контрольну роботу (30 балів); – оцінка за самостійну роботу (15 балів).
7. Політика курсу	
<p>- самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей);</p> <p>- посилання на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;</p> <p>- надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використанні методики досліджень і джерела інформації».</p> <p>Засвоєння пропущеної теми лекції з поважної причини перевіряється під час складання підсумкового контролю. Пропуск лекції з неповажної причини відпрацьовується студентом відповідно вимог кафедри, що встановлені на засіданні кафедри (співбесіда, реферат тощо).</p> <p>Пропущені практичні заняття, незалежно від причини пропуску, студент відпрацьовує згідно з графіком консультацій Поточні „2”, отримані студентом під час засвоєння відповідної теми на практичному занятті перескладаються викладачеві, який веде заняття до складання підсумкового контролю з обов'язковою відміткою у журналі обліку роботи академічних груп.</p>	
8. Рекомендована література	
<ol style="list-style-type: none"> 1. Брусов П.Н. и др. Задачи по финансовой математике: учебное пособие. – М.: КноРус, 2012. – 272 с. 2. Васильченко І.П., Васильченко З.М. Фінансова математика: навч. посіб. – 2-ге вид., доп. – К.: Кондор, 2012. – 250 с. 3. Григорків В.С., Ярошенко О.І., Нікіфоров П.О. Фінансова математика: підручник. – Чернівці: Чернівецький нац. ун-т, 2011. – 488 с. 4. Чернов В.П. Финансовая математика. – СПб.: Изд-во СПбГУЭФ, 2012. – 220 с. 	

5. Четыркин Е.М. Финансовая математика: учебник. – М.: Дело АНХ, 2010. – 400 с.
6. Chandra S., Dharmaraja S., Mehra A., Khemchandani R. Financial Mathematics: An Introduction. – Alpha Science International, Limited, 2013 – 500 p.
7. Evstigneev I.V., Hens T., Schenk-Hoppé K.R. Mathematical Financial Economics: A Basic Introduction. – Springer International Publishing, 2015. – 224 p.
8. Hastings K.J. Introduction to Financial Mathematics. – CRC Press, 2015. – 407 p.
9. Mishura Y. Financial Mathematics. – ISTE Press/Elsevier, 2016. – 194 p.

Викладач

Русин Р.С.